

Оңтүстік өлке дәрілік өсімдіктерге өте бай. Далалы жерлерде, тау бөктерінде, шөлейтті аймақтарда өсетін шөптер мал азығы ретінде де үлкен мәнге ие. Түрлі дәрумендерге бай шөптермен қоректенетін малдың еті де, сүті де өте пайдалы. Өңірдің климаттық жағдайы да жайылымдық мал азықтық шөптесін өсімдіктердің табиғи экожүйелерінің қарқынды өсіп-өнуіне, дамуына оң әсер етеді.

Оңтүстікте кездесетін бұршақ тұқымдас өсімдіктер өкілдерінің көп бөлігі малазықтық өсімдік ретінде, сондай-ақ жайылымды жақсарту үшін қолданылады.

Л.Я.Курочкина және басқа да авторлар бұршақ тұқымдастарының кейбір перспективалық түрлерінің малазықтық маңызын зерттеп, оларды қорғау қажеттілігін көрсетті. Бұл өсімдіктің «Астрагалус» деп аталаты-

Дәрілік өсімдіктерге бай өлке

ны дәрілік өсімдікке жатады. Соңғы жылдары бұл өсімдік заманауи медицинада жүрек-қан тамырлары, онкологиялық, гепатит ауруларын емдеуге арналған дәрілік шикізат ретінде қолданыла бастады. Сондай-ақ, қабынуға қарсы да жиі қолданады.

Ол адаптивті сипаттағы морфологиялық және анатомиялық белгілері бойынша алуан түрлі болып келеді. Бұршақ тұқымдарының маңызды бейімделу қасиеттерінің бірі – олардың қаттылығы. Тұқымның қаттылығы екі негізгі қызметті орындайды: тұқымның тыныштық жағдайын өнімділікті қолайлы кезеңге дейін қамтамасыз ету, сонымен қатар топырақта тұқымның «резервтік қорын» құру.

Аймақтағы дәрілік өсімдіктердің ауыл шаруашылығы үшін маңыздылығы – өсімдіктің жер үсті массасы-

ның үлестік мөлшері мен олардың тұқымынан алынатын жоғары өнімділік.

Оңтүстік аймақ экожүйелерінің динамикасы таңқаларлық. Мұнда шөл мен дала тепе-теңдігі бар. Ауыл шаруашылығы саласын дамыту мақсатында дала мен шөлді дала экожүйелерінің ерекшеліктерін тиімді пайдалану қажет.

Г.ЕЛІБАЕВА,

М.Әуезов атындағы ОҚУ-дың аграрлық факультетінің деканы, биология ғылымдарының кандидаты,

Б.МЫРЗАБАЕВ,

ауыл шаруашылығы ғылымдарының кандидаты,

Г.ЕСЕМБЕКОВА,

аға оқытушысы.